

JAARGANG 20

JULI/AUGUSTUS 2023

NR. 7/8 - 216

R

ECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

Waar is het lam?

4 DE GEZINDHEID VAN CHRISTUS

Slot - Filippenzen 2:5-11

Hij heeft nooit een woord te snel uitgesproken en er is nooit een verwijt over Zijn lippen gekomen.

5 OP WEG NAAR EEN HEERLIJKE TOEKOMST

Slot

6 BESTUDEER DE SCHRIFTEN

6 DEZE IS MIJN GELIEFDE ZOON

Deel 1

8 ADVERTENTIE

9 WOORDSTUDIE

Het woord 'evangelie'

Mijn culinaire vaardigheden zijn slechts elementair.

10 HET BOEK PREDIKER

Deel 1 - Een en Al Vluchtigheid

Het boek beschrijft allerlei pogingen om op aarde gelukkig te worden, maar altijd is het tevergeefs.

12 FILIPPENZEN 3

Zes sleutels voor innerlijke verandering

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma *AcrobatReader*® (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/rechtstreeks>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Thessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. Gebruikte foto's en illustraties zijn ofwel uit eigen archief, fotostock 123rf.com, of anders aangegeven.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

WAAR IS HET LAM?

Hugo Bouter

De vraag van Izak aan zijn vader Abraham: '(...) waar is het lam ten brandoffer?' (Gen. 22:7), resoneert eigenlijk in het hele Oude Testament. De wet kon met de slachtoffers die men voortdurend elk jaar offerde, de priesters en de offeraars nooit volmaken. De zonden werden hierdoor juist telkens in herinnering gebracht. Het was onmogelijk dat het bloed van stieren en bokken zonden wegnam, ze werden alleen voorlopig bedekt. De offeranden wezen heen naar het volmaakte Offerlam, en het werk dat nu eens voor altijd door Christus is volbracht en dat de ware aanbidders voor altijd heeft geheiligd (Hebr. 10:1-14).

Het antwoord op de genoemde vraag kon pas in het Nieuwe Testament worden gegeven, en wel toen Johannes de Doper Christus naar zich toe zag komen en hij de woorden riep: 'Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt' (Joh. 1:29). Christus is het Lam van God en de Verzoener van de zonden. Hij is niet slechts *een* Lam, maar Hij is *het* Lam. Hij heeft een uniek werk volbracht op het kruis van Golgotha, een werk dat nooit meer herhaald hoeft te worden. Degenen die door Hem tot God naderen, zijn eens voor altijd verzoend en voor eeuwig gereinigd en geheiligd. Dat is het onderwijs van de brief aan de Hebreëen.

Christus is het *ware* Offerlam, en Hij is gekomen in de volheid van de tijd (Gal. 4:4), op de tijd die door God tevoren was bepaald en die om zo te zeggen het centrum en het hoogtepunt van de wereldgeschiedenis was. Alle honderdduizenden lammeren die onder het Oude Verbond waren geofferd, waarvan het bloed slechts tijdelijk de zonden konden bedekken, wezen heen naar dit Lam: het Lam van *God*. Johannes keek vol bewondering naar Hem op en hierdoor maakte hij om zo te zeggen een begin met de *aanbidding* van het Lam, en met de *eredienst* rondom het Lam – die nu in de gemeente al bijna tweeduizend jaar lang plaatsvindt en die ook tot in alle eeuwigheid zal worden voortgezet in de hemel (Openb. 5:6vv.).

Zie, het Lam van God

Zoals gezegd, heeft Johannes de aandacht van de mensen en van zijn eigen discipelen niet op zichzelf maar op *Christus* willen vestigen. Vandaar de oproep: Zie op Hem! Zie, het Lam van God! Die oproep is nog steeds van kracht. Wij moeten zien op Jezus, en op Jezus alleen. Wij moeten Hem aanschouwen en beschouwen, terwijl wij van alle andere dingen afzien en ons oog uitsluitend op Hem gericht houden (vgl. Hebr. 3:1; 12:2-3). Bij Hem alleen is er redding. Bij Hem is er verlossing en vergeving van zonden, vrijspraak en rechtvaardiging. Bij Hem is er bevrijding van de macht van de zonde en eeuwig leven te vinden.

1. Wij moeten dus *als verloren zondaars* op Hem zien om gered te worden, om leven en heil in Hem te vinden.
2. Maar wij moeten *als verlost* op Hem *blijven* zien en Hem volgen en dienen, zoals de eerste discipelen dat ook deden (Joh. 1:35vv.). Wij mogen Hem niet uit het oog verliezen. *Hij* moet ons hart en leven vullen.

Maar er is nog iets: zowel Zijn *Persoon* als Zijn *werk* zijn van het grootste belang voor ons. De gedachte van het zien op Zijn heerlijke *Persoon* vinden wij speciaal in Johannes 1:36, waar Johannes de uitroep herhaalt: 'Zie, het Lam van God'. Terwijl het in Johannes 1:29 meer gaat om de verlossing die er is in Zijn bloed, het *werk* dat Hij heeft volbracht. Hij is immers het Lam van God, dat de zonde van de wereld, d.i. de kosmos, wegneemt. Op grond van Zijn volbrachte werk zal er straks een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zijn, waaruit de zonde is weggedaan.

Een hartelijke groet namens de redactie, Hugo Bouter

Lam van God, U daalde neder
uit Uws Vaders heerlijkheid,
hebt gewandeld, hier op aarde,
heil verspreidend, God gewijd.
Zwijgend leed U, zonder klagen

Hebt met eindeloos geduld
heel de last van onze schuld
willig aan het kruis gedragen.
Dank zij U, o Offerlam,
Die het oordeel op U nam!

Uit Geestelijke Liederen 154 vers 2

DE GEZINDHEID VAN CHRISTUS

SLOT - FILIPPENZEN 2:5-11

W.J. Hocking

Gehoorzaam tot de dood

Het Woord van God gaat verder en zegt dat Christus Jezus Zichzelf heeft vernederd en *gehoorzaam is geworden tot de dood, ja, tot de kruisdood*. Het was voor de Heer niet noodzakelijk om te sterven, maar voor ons is de dood een noodzaak, want het loon van de zonde is de dood (Rom. 6:23). De Heer Jezus was rein en heilig en gescheiden van de heerschappij en de smet van de zonde, maar Zijn weg van gehoorzaamheid leidde naar de dood. Want de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven *tot een losprijs voor velen* (Matt. 20:28). De Heer Jezus is van de kribbe tot het kruis, onveranderd en ononderbroken, gehoorzaam geweest aan Zijn God en Vader. Onthoud deze gehoorzaamheid. Zelf zijn wij zo snel geneigd om tegenstand te bieden aan allen die ons tegenstaan. Laten we een voorbeeld nemen aan Hem Die niet heeft getwist, geroepen of Zijn stem op de straten heeft laten horen. Toen men Hem uitschold, schold Hij niet terug, maar gaf Zich over aan Hem Die rechtvaardig oordeelt (1 Petr. 2:23). Hij heeft nooit een woord te snel uitgesproken en er is nooit een verwijt over Zijn lippen gekomen. Hij werd geslagen en gehoond en antwoordde niets. *'Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open'* (Jes. 53:7).

De Heer kon wel spreken, maar Hij wilde niet spreken omdat Zijn gehoorzaamheid dan zijn glans verloor door een enkel verwijt. Hij is aan de wil van God gehoorzaam geweest en is zo een volmaakt Voorbeeld voor ons geworden. Christus Jezus is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de kruisdood. Hij stierf aan het kruis en God heeft Hem gezien, genageld aan dat kruis, als de gehoorzame Mens in Wie Hij al Zijn welbehagen vond. Woeste stemmen hebben geschreeuwd: 'Kruisig Hem', maar de Heer sloot Zich ervoor af en hoorde alleen de stem die uit de hemel sprak. Elke dag, elke morgen luisterde de gehoorzame Dienstknecht naar Hem, zelfs op Golgotha. Toen Hij aan het kruis was genageld, zei Hij in de volmaakte gemeenschap die Hij altijd met Zijn Vader heeft gehad: *'Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen'* (Luk. 23:34). Zij gaan alleen Uw plan met Mij volbrengen, en het is Uw wil dat Ik aan het vloekhout wordt gehangen. *'Vader, vergeef hun'*. Zo is de gehoorzaamheid van Christus volmaakt geweest tot de dood, ja, tot de kruisdood.

Geliefden, wij hebben iets kostbaars in deze wereld: *'Laat die gezindheid in u zijn, die ook in Christus Jezus was'*. Wij weten heel goed hoe het voelt als wij onvriendelijk of onrechtvaardig behandeld worden. Wij komen daartegen in opstand. De Zoon van Gods liefde heeft dat nooit gedaan.

De apostel zegt: *'laat die gezindheid in u zijn'*. Laat de zon over uw toorn niet ondergaan en twist niet met elkaar. Laat in u geen gevoelens van toorn opkomen, maar denk aan Zijn nederige gehoorzaamheid. *'Laat die gezindheid in u zijn, die ook in Christus Jezus was'*.

Elke knie zal zich buigen

Maar wat is er daarna gebeurd? De Heer heeft op het kruis de grootste vernedering ondergaan, de schande van een ontorende dood. De geschiedenis eindigt daar echter niet. Het is het einde van het eerste hoofdstuk van Christus Jezus, dat handelt over Hem op aarde. Maar het tweede hoofdstuk lezen we in de volgende zinnen en werpt een heldere blik in de hemel en in de toekomst. Degene die de mensen onteerd hebben, heeft God *'uitermate verheven en Hem de naam gegeven die boven alle naam is'*.

Onze harten verheffen zich van Golgotha naar de heerlijkheid. Daar zien wij Hem nu, gekroond met heerlijkheid en eer. Hij heeft een naam die boven alle naam is. We kunnen nog verder vooruit kijken naar de heerlijkheid die straks zal volgen. God de Vader geeft ons bij het licht van deze tekst een blik in de toekomst. Miljoenen die nu nog in het stof van de aarde rusten, verenigen zich met de levenden en brengen samen hulde aan Hem Die hier gekruisigd is, maar dan verheerlijkt zal zijn. Zij buigen hun knieën voor Hem Die door God verheerlijkt is, en de hulde die zij de gehoorzame Zoon brengen, zal zijn tot heerlijkheid van God de Vader.

Hij heeft nooit een woord te snel uitgesproken en er is nooit een verwijt over Zijn lippen gekomen.

Waarvoor heeft de Heer Zich dag aan dag laten leiden? *'Ik moet de werken doen van Hem die Mij heeft gezonden, zolang het dag is; de nacht komt wanneer niemand kan werken'* (Joh. 8:4). In de korte periode dat de Heer op deze aarde geleefd heeft, was elk ogenblik vervuld met Zijn dienst voor de Vader. Hij heeft gehoorzaamd tot heerlijkheid van God de Vader: *'Ik heb U verheerlijkt op de aarde, terwijl Ik het werk heb voleindigd dat U Mij te doen hebt gegeven'* (Joh. 17:4). De Vader heeft de volmaakte gehoorzaamheid van de Zoon gezien. Deze tekst herinnert ons hieraan, opdat wij zouden aanbidden. Hij vergeet niet wat Hij, met eerbied gesproken, schuldig is aan Zijn geliefde Zoon. Hij heeft besloten dat als mensen de kruisiging van Zijn Zoon hebben geëist, allen zich *zullen* buigen voor Hem en hun tong Hem als Heer zal belijden. Zoals elk woord van God moet ook dit volbracht worden. Maar wij hebben nu als gelovigen de verantwoordelijkheid Zijn gezindheid te tonen in deze wereld. Als iemand de gezindheid van Christus laat zien, dan heeft hij het geheim ontdekt om zichzelf weg te cijferen. Als we de gezindheid van Christus laten zien op onze weg, zullen we moeilijkheden tegenkomen. Omdat we ons 'eigen ik' moeten houden op de plaats van de dood, waar God het heeft geplaatst. Het 'eigen ik' verhindert ons om de gezindheid van Christus Jezus te laten zien in onszelf en om ons heen.

Laten we de deugden van onze Heere Jezus Christus verkondigen op een volmaakte manier. Het is voor ons misschien betrekkelijk gemakkelijk om grote dingen te doen door eigen kennis en kracht. Maar als we in ons geestelijk leven onszelf willen onderwerpen aan wat God van ons vraagt, dan verzet onze wil zich vaak tegen die gehoorzaamheid. In plaats van de gezindheid van Christus Jezus vertoont zich onze eigen gezindheid. We hebben Gods

genade nodig om na te denken over wat deze woorden ons persoonlijk te zeggen hebben. Dan vinden wij in de Persoon en de dienst van onze Heer voor God de dingen die kracht, waarde en invloed hebben op onze weg en op ons getuigenis voor Hem!

Bron: Le Messenger Évangélique 1954-298; Titel: La Pensée de Christ

OP WEG NAAR EEN HEERLIJKE TOEKOMST

SLOT

Jan van Buren

Hem tegemoet in de lucht

De eerste christenen leefden in de verwachting dat de Heere Jezus elke dag kon terugkeren om hen tot Zich te nemen. Er waren zelfs mensen die gestopt waren met hun dagelijks werk (1 Thess. 1:10; 4:11-12). Paulus verheugde zich erop dat hij na de komst van de Heere Jezus Christus, samen met hen die mede door zijn prediking tot geloof waren gekomen, voor de troon van God zou staan (1 Thess. 2:17-20). Omdat er bij de Thessalonicenzen vragen waren over de ontslapen heiligen, in verband met de wederkomst van de Heere Jezus, heeft hij hun per brief hierover uitleg gegeven.

Wanneer een medegelovige is ontslapen, behoeven zij die achterblijven niet bedroefd te zijn zoals degenen die geen hoop hebben, de ongelovigen. 'Want als wij geloven dat Jezus gestorven en opgestaan is, zal God hen die in Jezus ontslapen zijn, terugbrengen met Hem. Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem van een aartsengel en met de roep van een bazuin van God neerdalen uit de hemel. En de doden die in Christus ontslapen zijn, zullen eerst opstaan. Daarna zullen wij, de levenden die overgebleven zijn, samen met hen opgenomen worden in de wolken, naar een ontmoeting met de Heere in de lucht. En zo zullen wij altijd bij de Heere zijn' (1 Thess. 4:13-18).

Paulus beschreef dit op een wijze alsof hijzelf verwachtte die ontmoeting mee te maken en nog niet gestorven te zijn. De Heere Jezus komt de Zijnen vanuit de hemel tegemoet, de ontmoeting met Hem vindt dus plaats in de lucht. Hoewel alles plaatsvindt in een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, worden eerst de ontslapen heiligen opgewekt uit de dood – zelfs al is hun lichaam tot stof weergekeerd. Hun ziel die met Christus in het Paradijs is, wordt dan verenigd met het opstandingslichaam. Het is geen aards lichaam, zoals wij dit nu hebben, maar een hemels, geestelijk

lichaam. De sterfelijke lichamen van de levende heiligen, die nog op aarde zijn, worden op datzelfde ondeelbare ogenblik veranderd. Ook zij ontvangen een onvergankelijk, hemels en geestelijk lichaam en gaan samen met de opgewekte heiligen in wolken de Heere tegemoet in lucht (1 Kor. 15:50-54).

Dit is het moment waarop Hij ons vernederd lichaam (dit aardse, sterfelijke lichaam met al zijn gebreken) zal veranderen, zodat het gelijkvormig wordt aan het lichaam van Zijn heerlijkheid. Hoewel wij op aarde leven als burgers van de hemel, kijken wij met verwachting uit naar het moment dat onze Zaligmaker, de Heere Jezus Christus ons lichaam geschikt zal maken om te laten delen in de volle zegen van het hemelburgerschap (Fil. 3:20-21). Zodoende hebben wij een heerlijke hoop (Tit. 2:13). Wanneer we in de hemel zijn, plaatst de Heere Jezus ons in heerlijkheid voor Zich, zonder smet of rimpel of iets dergelijks. En we horen Hem zeggen: 'Zie, ik en de kinderen die God Mij gegeven heeft' (Ef. 5:27; Hebr. 2:13).

Voor allen die achterblijven, voor de hele wereld en vooral voor de Joden, breekt dan op aarde een vreselijke tijd aan. Die wordt het uur van de verzoeking genoemd, de Grote Verdrukking en ook wel de benauwdheid van Jakob (Jer. 30:7; Dan. 12:1; Matt. 24:21; Marc. 13:19; Openb. 3:10). Israël heeft als natie in het verleden de Messias verworpen, maar zal dan de antichrist aannemen. Aan de werelddictator én de satan zal aanbidding worden gebracht in de tempel te Jeruzalem. Dit maakt de maat van hun zonden vol, zodat de toorn van het Lam over de aarde komt gedurende die periode (Dan. 12:7; 7:25; 2 Tess. 2:3-4; Openb. 6:17).

De Heere Jezus bewaart de gemeente vóór dit uur van de verzoeking. Bewaren *voor* betekent dat wij dit niet meemaken en niet door de Grote Verdrukking zullen gaan. De wegneming van Henoeh is hiervan een voorbeeld. God nam hem weg vóórdat het oordeel van de zondvloed over de aarde kwam. Wij zien nu uit naar de vereniging met Hem in de lucht. God heeft ons immers niet bestemd tot toorn, maar tot het verkrijgen van de zaligheid: een eeuwig en volmaakt geluk bij Hem (1 Thess. 1:10b; 5:9; 2 Thess. 2:1).

Met Christus verschijnen in heerlijkheid

Als in die tijd de nood voor Israël op het hoogst is, komt de Heere Jezus terug naar de aarde. Terwijl er radeloze angst zal zijn onder de volken, zullen de gelovige Joden die niet zijn gedood door de antichrist of door rampen, tot God om uitredding smeken. Dan gaat de hemel open en komt Christus naar de aarde met Zijn engelen, Zijn hemelse legermachten en al Zijn heiligen. Dit is voor de gelovigen

een antwoord op hun gebed, voor de vijanden een vreselijk oordeel. Dan zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die in tweeën zal splijten, zoals is geprofeteerd. Bij Zijn majestueuze verschijning zal Hij gericht oefenen aan al Zijn vijanden (Jes. 64:1-7; Zach. 14:4-5; Matt. 24:30; Luk. 21:25; Hand. 1:11-12; 2 Thess. 2:7-10; Jud.: 14-15; Openb. 19:11-21).

Johannes schrijft echter over dit moment: 'Als Hij geopenbaard wordt, zullen wij Hem gelijk zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is' (1 Joh. 3:2-3). En Paulus zegt dat wij dan met Hem worden geopenbaard in heerlijkheid (Kol. 3:4). Vanaf het moment dat de Heere Jezus ons opneemt in Zijn heerlijkheid, zullen wij voor eeuwig zijn waar Hij is. Dit geldt voor het wonen in het Vaderhuis, maar ook bij Zijn verschijning in heerlijkheid, en voor het zitten met Hem in de troon van de Vader en het deelhebben aan Zijn regering. Ons vooruitzicht is dat we straks onberispelijk vóór onze God en Vader zullen zijn, bij de komst van Christus met al Zijn heiligen; dus is het ons verlangen om dit nu al te zijn (1 Thess. 3:13; Openb. 3:21; 5:10, 20:4).

Het tijdstip dat de Heere Jezus terugkomt, geeft Hij driemaal aan met de woorden: 'Ik kom spoedig!'

Maar met enkele toevoegingen:

- Zalig is hij die de woorden van de profetie van dit boek in acht neemt.
- Mijn loon is bij Mij om ieder te vergelden zoals zijn werk zal zijn.
- Als bevestiging van wat Hij heeft getuigd, is het tevens Zijn laatste woord.

Het antwoord van de gelovigen hierop is: Maranatha! Amen, kom, Heere Jezus! Zij roepen ook: 'En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water van het leven nemen voor niets' (1 Kor. 16:23; Openb. 22:7, 12, 17, 20).

We denken nog even terug aan Asaf. De psalmdichter lette op de man die van zijn tijdelijke voorspoed genoot, totdat hij de werkelijkheid zag, het *einde* van de mens zonder God. Zo hebben ook allen die zonder God leven en zonder God sterven *een hopeloos einde*: ze zijn voor eeuwig van God gescheiden in de hel. Maar allen die zoals Asaf in hun leven God leerden kennen als hun Zaligmaker, hebben een geweldige *hoop*: een eeuwige, heerlijke toekomst bij God!

BESTUDEER DE SCHRIFTEN

Vragen

1. Wie zei dat hij twintig jaar lang geen fatsoenlijke nachtrust had gehad?
2. Wat was de naam van de vrouw van Haman?
3. Wie hoorde er een stem die zei: 'Wat u ziet, schrijf dat in een boek'?

Antwoorden

1. Jakob (Gen. 31:38, 40).
2. Zeres (Esth. 5:10).
3. De apostel Johannes (Openb. 1:11).

DEZE IS MIJN GELIEFDE ZOON

DEEL 1

Hugo Bouter

'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik welbehagen heb gevonden' (Matt. 3:17.)

De presentatie van de Zoon en Zijn verwerping

Wij lezen in Mattheüs 11 dat het getuigenis van Christus niet algemeen werd aangenomen. De leiders van Israël wezen Hem af: 'In die tijd antwoordde Jezus en zei: Ik prijs U, Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat U deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard. Ja Vader, want zo is het een welbehagen geweest voor U. Alles is Mij overgegeven door Mijn Vader; en niemand kent de Zoon dan de Vader, en niemand kent de Vader dan de Zoon, en hij aan wie de Zoon Hem wil openbaren. Kom tot Mij, allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven. Neem Mijn juk op u en leer van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en u zult rust vinden voor uw zielen; want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht'.

Zijn verwerping krijgt gestalte in het volgende hoofdstuk, waar gezegd wordt: 'De farizeeën nu gingen naar buiten en beraadslaagden tegen Hem dat zij Hem zouden ombrengen. Daar Jezus dit echter wist, vertrok Hij vandaar; en vele menigten volgden Hem en Hij genas hen allen. En Hij waarschuwde hen dringend dat zij Hem niet openbaar zouden maken; opdat vervuld werd wat gesproken is door de profeet Jesaja, die zei: 'Zie, Mijn Knecht die Ik heb verkoren, Mijn Geliefde in Wie Mijn ziel welbehagen gevonden heeft! Ik zal Mijn Geest op Hem leggen, en oordeel zal Hij de volken verkondigen. Hij zal niet twisten of schreeuwen, en niemand zal Zijn stem op de straten horen; een geknakt riet zal Hij niet verbreken en een walmende vlaspit zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel uitvoert tot overwinning; en op Zijn naam zullen volken hopen' (Matt. 12:14-21).

Deze is Mijn geliefde Zoon

In Mattheüs 17 vinden we bij de verheerlijking op de berg een nieuw getuigenis van de Vader over de Zoon, dat voortbouwt op de eerdere openbaring bij Christus' doop in de Jordaan. Deze gebeurtenis is een voorproef van de heerlijkheid van het Messiaanse rijk, dat bij Christus' wederkomst zal worden opgericht: 'En na zes dagen nam Jezus Petrus, Jakobus en zijn broer Johannes mee en bracht hen afzonderlijk op een hoge berg. En Hij werd in hun bijzijn van gedaante veranderd; en Zijn gezicht straalde als de zon en Zijn kleren werden wit als het licht. En zie, hun verschenen Mozes en Elia, die met Hem spraken'.

'Petrus nu antwoordde en zei tot Jezus: Heer, het is goed dat wij hier zijn; als U wilt, zal ik hier drie tenten maken, voor U één, voor Mozes één en voor Elia één. Terwijl hij nog sprak, zie, een lichtende wolk overschaduwde hen; en zie, een stem uit de wolk, die zei: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik welbehagen gevonden heb, luister naar Hem. En toen de discipelen dit hoorden, vielen zij op hun gezicht en werden zeer bang. En Jezus kwam bij hen, raakte hen aan en zei: Sta op en wees niet bang. Toen zij nu hun ogen opsloegen, zagen zij niemand dan Jezus alleen' (Matt. 17:1-8).

Het zoonschap voor Hemzelf

En dan lezen we nog iets uit de brief aan de Efeziërs, want God heeft nu ook in *mensen* een welbehagen gevonden, namelijk in al diegenen die met Zijn geliefde Zoon zijn verbonden en die naar Hem luisteren: 'God heeft ons tevoren door Jezus Christus tot het zoonschap voor Zichzelf bestemd, naar het welbehagen van Zijn wil, tot lof van de heerlijkheid van Zijn genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde, in Wie wij de verlossing hebben door Zijn bloed, de vergeving van de overtredingen, naar de rijkdom van Zijn genade' (Ef. 1:5-7). Tot zover de schriftlezingen.

Wij zingen in een lied over de rijkdom van de Naam van Christus. Die is onnaspeurlijk in zijn grootte, in zijn reikwijdte en in zijn heerlijkheid. Wij zingen ook wel: 'Onnaspeurlijk blijft die naam in zijn glans en rijkdom saam'. Wij spreken dan over de heerlijkheid van de Persoon van Christus in het oog van God de Vader: 'O Vader, Eén is boven allen, het Voorwerp van Uw welgevallen'. En als wij iets zien van de heerlijkheid van Christus, dan hebben wij gemeenschap met God de Vader, want dan delen wij in de gedachten die God de Vader heeft over Zijn Zoon. Dan delen wij in de bewondering die de Vader heeft voor de Heere Jezus. De

Vader heeft telkens in alle omstandigheden van het leven van Zijn Zoon hier beneden welgevallen in Hem gevonden, Zijn welbehagen.

Welbehagen

Dit is een woord dat we niet zoveel gebruiken, maar ik meen dat in de Franse vertaling staat: *bon plaisir*. Dan heb je dus het woord plezier en dat is wat alledaagser. En dan zien we dus dat zoals een vader plezier heeft in zijn zoon, dit in veel hogere zin geldt voor God de Vader. Hij heeft alles wat Hem vreugde geeft, gevonden in de Heere Jezus. En we weten dat dit eigenlijk zo van alle eeuwigheid is geweest, dat de Heere Jezus als een Troetelkind bij Hem is geweest – een voedsterling staat er in de oude vertaling. En Spreuken 8 zegt ook dat God Zijn vreugde in Hem vond. Zijn welgevallen gold de Zoon, toen Hij als een kind in Zijn schoot was. En dat is niet veranderd toen de Heere Jezus Mens werd, nadat Hij vlees en bloed had aangenomen en hier in vernedering op aarde kwam. We hebben hier enkele plaatsen over gelezen. En het is leerzaam voor ons, denk ik, om erover na te denken en te zien hoe dit ook een voorbeeld voor onszelf kan zijn als gelovigen.

Want dat is toch wel de praktische les die we uit dit gedeelte mogen halen. In Efeziërs 1 hebben we gelezen dat wij als kinderen van God begenadigd zijn in de Geliefde, en bestemd zijn tot het zoonschap voor God de Vader naar het welbehagen van Zijn wil. Dit is tot lof van de heerlijkheid van Zijn genade. En is het geen wonder van genade dat God ook in ons als Zijn kinderen een welgevallen kan vinden, een welbehagen? Namelijk doordat wij ons zó gedragen en zó leven, dat wij die dingen doen en zeggen die God om zo te zeggen plezier geven. Waarmee Hij blij kan zijn, waarmee Hij tevreden is.

Het eerste voorval waar wij lezen over Gods welbehagen, was in Mattheüs 3 bij de doop van de Heere Jezus in de Jordaan, waar Hij Zich voegde bij de dopelingen die door Johannes, Zijn heraut en voorloper, werden ondergedompeld. Dit was de doop van de bekering, het maken van een nieuw begin. En Johannes realiseerde zich heel goed, toen Jezus bij hem kwam, dat Hij heel iemand anders was dan al die slechte mensen die zich lieten dopen en die zich wilden bekeren van hun verkeerde leven om een nieuw begin te maken. We lezen dat er allerlei slag van mensen bij Johannes kwam en voor iedereen had hij een woord, ook voor de soldaten, voor alle mogelijke mensen.

Maar van de Heere Jezus heeft Johannes gezegd: 'Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt' (Joh. 1:29). Het is niet helemaal duidelijk of dit al is gebeurd is bij de doop van Christus. Het kan ook bij een wat latere gelegenheid zijn geweest. In ieder geval was Johannes zich ervan bewust dat de Heere Jezus geen zondaar was, zoals alle andere Israëlieten. En daarom had hij ook geprotesteerd, toen de Heer bij Hem kwam met het verzoek door Johannes gedoopt te worden. 'Ik heb nodig door U gedoopt te worden', zei Johannes. 'En U komt tot mij?' Maar de Heer antwoordde en zei tot hem: 'Laat Mij begaan, want zo past het ons alle gerechtigheid te vervullen'. En toen Johannes de Doper ermee had ingestemd, heeft hij de Heere Jezus ook gedoopt in het water van de Jordaan.

Wat betekent het dat de Heer zegt: Zo past het ons alle gerechtigheid te vervullen? Het was de wil van God toen de Heere Jezus hier op aarde kwam, dat Hij Zich voegde bij het berouwvolle overblijfsel van Zijn volk, voor wie Hij kwam om hun zonden en ongerechtigheden weg te nemen. Dat was de wil van God. En alle gerechtigheid vervullen, dat zou je ook als volgt kunnen weergeven: te doen wat recht is in het oog van God, Zijn wil te vervullen, die goed en heilig en rechtvaardig is. De Heere Jezus was gekomen voor zondaren. Hij is ook voor u en voor mij gekomen. Hij heeft Zich gevoegd bij deze mensen, die te midden van het volk Israël door Johannes als een groep apart waren gezet. Hij wilde voor hen lijden en sterven, en zo wilde de Heer ook voor ons komen en onze plaats innemen door voor ons te lijden en te sterven.

De lijdensdoop

En de doop die de Heere Jezus onderging, kunnen we misschien ook zien als een verwijzing naar het kruis, waar Christus onderging in een vreselijke 'oordeelsvloed'. Ik moet met een doop gedoopt worden, zei Hij met het oog op het kruislijden, en hoe benauwt het Mij totdat het is volbracht (Luk. 12:50). Maar nadat de Heere Jezus was gedoopt, ging de hemel speciaal voor Hem open. Hij steeg terstond op uit het water; en zie, de hemelen werden Hem geopend. Hij zag de Geest van God neerdalen als een duif en op Zich komen. En zie, een stem uit de hemelen zei: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik welbehagen heb gevonden (Matt. 3:16-17).

De hemel ging open om duidelijk te maken dat deze dopeling, die ondergegaan was in het water van de Jordaan en daarna weer uit het water was opgeklommen, niet zo was als alle andere Israëlieten. Hij was geen zondaar. Integendeel. God Zelf opende de hemel hier om te zeggen: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik welbehagen heb gevonden. Gods welbehagen rustte op de Heere Jezus, zodra Hij was ondergegaan in het water en weer was opgestegen en Zich had gevoegd bij die andere mensen die gedoopt waren. Hij was de grote uitzondering, om zo te zeggen.

Wij lezen in Romeinen 3 dat *allen* gezondigd hebben en tekort komen aan de heerlijkheid van God. Er is geen uitzondering, zegt de apostel dus, want allen hebben gezondigd. Maar hier is de grote uitzondering: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik welbehagen heb gevonden. We

zien hier, als we goed lezen, alle drie de Personen van de goddelijke Drie-eenheid bij elkaar. God de Vader spreekt vanuit de hemel. De Zoon, Die Mens geworden is, en zojuist gedoopt is. En de Geest van God, Die in de gedaante van een duif neerdaalt uit de hemel en op de Heere Jezus blijft rusten. Dat is het duidelijke bewijs van de goedkeuring van de hemel, van het welbehagen van God, dat de Geest van God neerdaalde vanuit de hemel en op Christus bleef rusten.

We kunnen in dit verband ook denken aan het oordeel van de zondvloed en de figuur van Noach, die op een gereinigde aarde kwam (Gen. 8). De duif die werd uitgelaten uit de ark vond geen rustplaats voor het hol van haar voet, totdat de aarde was opgedroogd. En toen kwamen eigenlijk alle bewijzen dat het oordeel van God verdwenen was en dat God in welbehagen op Noach neerzag, vooral dankzij de liefelijke reuk van het brandoffer op het altaar dat Noach had gebouwd.

En zo zien we hier in Mattheüs 3 een Mens in Wie God Zijn welbehagen vindt, op Wie niets is aan te merken. Hij is volkomen rein, vlekkeloos, heilig, en de Geest van God kan op Hem rusten. Zo is de Heere Jezus gezalfd met de Geest, en in de kracht van de Geest werd Hij toegerust voor de dienst die Hij moest verrichten onder het volk. En hoe heeft de Heere Jezus dat gedaan? Hoe heeft Hij Zijn werk vervuld tot eer van God? We mogen dat ook op onszelf toepassen, hoewel Hij alleen in alles volmaakt was. Hoe kunnen wij, als wij eenmaal de Heer kennen en Hem toebehoren en de Heilige Geest hebben ontvangen, ons leven aan Hem toewijden. Hoe kunnen wij dat doen en tot Gods welbehagen hier beneden leven als kinderen van God? Welnu, dat is eigenlijk eenvoudig.

De vraag is: Zijn wij bereid om de Heer te dienen? Zijn wij bereid om te doen wat Hij van ons vraagt? De Heere Jezus was de trouwe Knecht van God, de ware Dienaar, de Knecht van de Heere. Hij was bereid om alles te doen wat God van Hem vroeg; en we lezen in de profetieën over de Knecht van de Heere, dat Hij elke morgen als het ware wachtte op het Woord van God. Hij zette Zich neer als een Leerling, om te luisteren naar wat God tegen Hem zou zeggen: 'Hij wekt Mij elke morgen, Hij wekt Mij het oor, zodat Ik hoor als zij die onderwijs ontvangen' (Jes. 50:4).

ADVERTENTIE

Als levende stenen

G.H. Kramer

Bijbelstudies bij de Eerste Brief van Petrus

Petrus stelt in zijn Eerste Brief enkele thema's aan de orde die nog altijd actueel zijn, zoals de christelijke toekomstverwachting, de christelijke eredienst, het vraagstuk van het lijden, de christelijke positie en levenspraktijk, maatschappelijke verhoudingen, het huwelijk, de gezagsverhoudingen binnen de plaatselijke gemeente.

ISBN/EAN 978-90-83219-14-1; Aantal blz. 209; Prijs 16,95 Euro

Bestel link: [Uitgeverij Daniel](#)

uitgeverij
Daniël

HET WOORD 'EVANGELIE'

Gerard Kramer

Wat betekent het woord 'evangelie' oorspronkelijk?

Misschien is het leuk eens mee te kijken in mijn keuken¹ en zo behalve op de vraag in de ondertitel ook antwoord te krijgen op de vraag hoe een WoordStudie als deze ontstaat. Natuurlijk begint het met de keuze van het woord dat – of de woordgroep die – ik wil gaan bespreken. Dat is vaak een woord waar ik bij mijn persoonlijk Bijbellesen op ben gestuit. Lezen is niet hetzelfde als studeren, maar bij mij gaat het eerste vaak ongemerkt over in het tweede. Zo kan het gebeuren dat ik me bij het lezen ineens afvraag waar een bepaald woord in het Nieuwe Testament nog meer voorkomt. Zo is het mogelijk om, door Schrift met Schrift te vergelijken, zicht te krijgen op de betekenis en het gebruik ervan.

Met het woord 'evangelie' heb ik me op die manier ook beziggehouden. Met een goede concordantie gewapend lukt het om op die manier verschillende 'evangeliën' te onderscheiden, zoals bijv. 'het evangelie van het koninkrijk', of 'het eeuwig evangelie' – om er eens twee te noemen. Dat het woord 'evangelie' op zichzelf de betekenis heeft van 'blijde boodschap', weet ik al sinds mijn kinderjaren. Daarvoor hoefde ik niet eerst Grieks te leren. Ongetwijfeld hebben ook de meeste lezers van Rechtstreeks geen WoordStudie nodig om deze basale informatie aangereikt te krijgen.

Maar er was iets anders wat ik wilde weten, namelijk: *Werd dit woord ook in het heidense Grieks gebruikt, in de tijd die voorafging aan de Septuaginta en het Nieuwe Testament? En wat betekende het toen?*

Naslagwerken

Er zijn verschillende Griekse woordenboeken die je hiervoor kunt raadplegen, heel algemene en heel specialistische. Ik zal u niet met de titels vermoeien, maar het verschil is vooral dit: algemene woordenboeken geven alleen enkele schijnbaar ongesorteerde betekenissen, die het gezochte woord kan hebben; ze zijn daarom meestal niet zo dik². Specialistische, vaak meerdelige woordenboeken gaan chronologisch de auteurs langs die het woord gebruikten waarnaar ik zoek, geven de exacte vindplaatsen en

1) Dat is in dit geval mijn studeerkamer; mijn culinaire vaardigheden zijn slechts elementair.

2) Ik gaf mijn leerlingen in de examenklas daarom altijd een les 'woordenopzoekkunde'. Daarin liet ik hun zien dat er toch enige orde in al die aangeboden informatie zit; zo leerden zij strategisch en efficiënt zoeken.

proberen een ontwikkeling in de betekenis van het woord te ontdekken.

Maar er bestaan ook woordenboeken, een- of meerdelig, die zich tot één enkele auteur beperken. Zo bezit ik een tiendelig (!) woordenboek op het Griekse Nieuwe Testament, waarvan deel tien het registerdeel is – dat deel heb je echt nodig om bij de juiste woordgroep te arriveren.

Mijn culinaire vaardigheden zijn slechts elementair.

Euangelion

Omdat ik wilde weten of het woord 'evangelie' (Gr. *euangelion*, spreek uit: *ui-angelion*) al bij Homerus (midden 9^e eeuw v. Chr., dus in het oudste literaire Grieks) voorkwam, raadpleegde ik een volledig op Homerus toegespitst woordenboek. En ja hoor: *euangelion* komt tweemaal voor in de Odyssee, in boek 14, r. 152 en r. 166. Het heeft daar de betekenis 'beloning voor een goede tijding'. Pas later kreeg het woord de betekenis 'goed nieuws', 'blijde boodschap'. Interessant vond ik de ontdekking dat dit 'goede nieuws', dit *euangelion*, de technische term werd voor het berichten van een overwinning.

Een ander lexicon, dat per woord bijna een compleet artikel geeft, meldt, met bewijsplaatsen uit de Griekse literatuur, hoe dat in zijn werk ging. De boodschapper verscheen, hief zijn rechterarm op en riep luid: 'Wees blij, we hebben gewonnen!'. Doorgaans straalde het gezicht van deze boodschapper; zijn speer en zijn hoofd waren gekroond met laurier, en hij zwaaide met een palmtak. Men ging dan ook over tot het offeren van *euangelia*, dat betekent: men ging het blijde nieuws vieren met het brengen van dankoffers aan de heidense goden.

Deze relatie van het woord *euangelion* met het begrip 'overwinning' deed mij denken aan Kolossenzen 2:15, waar staat: 'En Hij heeft de overheden en de machten ontwapend en openlijk tentoongesteld en door het [kruis] over hen getriomfeerd'. Het christelijk evangelie is inderdaad een boodschap van overwinning, ja, van en over de Overwinnaar!

Tot slot: ook in de Septuaginta (LXX), de Griekse vertaling van het Oude Testament, komt het woord *euangelion* driemaal voor. Die informatie haal ik uit een concordantie op de LXX. We komen het woord daar tegen in 2 Samuel 4:10, in de betekenis van 'bodeloon', en het bijbehorend werkwoord *euangelizomai* in de betekenis van 'een goede boodschap brengen'. In 2 Samuel 18:22,25 betekent *euangelion* 'goede boodschap'.

HET BOEK PREDIKER

DEEL 1 - EEN EN AL VLUCHTIGHEID

Ger de Koning

Woord vooraf

Er staan drie boeken van de hand van Salomo in de Bijbel: *Spreuken*, *Prediker* en *Hooglied*. De Joodse traditie zegt dat hij:

1. *Hooglied* in zijn jonge jaren heeft geschreven;
2. *Spreuken* toen hij op middelbare leeftijd was;
3. *Prediker* toen hij oud was.

Daar valt wel wat voor te zeggen als we het verloop van het leven van Salomo kennen:

1. In het boek *Hooglied* beschrijft hij zijn gevoelens voor de vrouw met wie hij zijn leven wil delen en hoe hij en zij bij elkaar komen.
2. In het boek *Spreuken* is hij getrouwd. Hij spreekt tegen zijn zoon en over de moeder van zijn zoon.
3. Het boek *Prediker* zal hij hebben geschreven nadat hij oud en ontrouw was geworden aan God, maar ook door genade weer is hersteld in zijn relatie met God.

In *Prediker* schrijft hij over zijn ervaringen in het leven zonder gemeenschap met God, dat wil zeggen over de periode waarin hij van God is afgeweken. Hij leeft dan een leven 'onder de zon' zonder een directe, open verbinding met de hemel. Dat heeft hem tot zingevingsvragen gebracht: Wat is de zin van mijn leven? Is er iets wat mijn leven waardevol maakt? Wat is echte wijsheid? Hoe moet ik de dood een plaats geven in mijn bestaan? Welke plaats heeft God in mijn leven? De *Prediker* nodigt ons in zijn boek uit over dit soort vragen na te denken.

De filosofen van de wereld hebben er hun beroep van gemaakt om over dit soort vragen na te denken. Alleen doen ze dat in hun dwaasheid zonder God erbij te betrekken. Daarom heeft niemand iets aan al hun filosofische bespiegelingen. Kennisnemen van hun gedachtespinstels is alleen maar vermoeiend (*Pred.* 12:12). Zij zouden er goed aan doen bij de *Prediker* in de leer te gaan.

De *Prediker* is een filosoof die het geloof in God niet heeft prijsgegeven. Dat maakt hem tot een echte wijze. God is op de achtergrond aanwezig bij alles wat hij overweegt. Het is voor ieder denkend mens onmogelijk Hem te negeren. De *Prediker* gelooft zeker wel in God en houdt ook rekening met Hem. Hij komt na al zijn onderzoekingen uiteindelijk ook uit bij God. Zijn bedoeling met dit boek is om ons te waarschuwen niet in dezelfde fouten als hij te vallen. Dit doet hij door zijn ervaringen aan ons – en in het bijzonder aan jonge mensen – door te geven.

Inleiding tot het boek *Prediker*

De *Prediker* is Salomo. Na een goed begin als koning maakt Salomo later in zijn leven een diepe val. Hij wendt zich in zijn hart van God, de Bron van alle genade, af (*1 Kon.* 11:4). In zijn goede jaren heeft hij zijn zoon erop gewezen zijn hart te bewaren (*Spr.* 4:23) en op te passen voor vreemde vrouwen (*Spr.* 2:16). Hij heeft echter zelf zijn hart niet bewaard en is gevallen in de kuil van de uitheemse vrouwen. We zien in Salomo waartoe de meest wijze mens op aarde kan komen als hij zijn voortdurende afhankelijkheid van God vergeet.

Het kan niet anders of Salomo is na zijn val hersteld. Er zijn enkele argumenten die aantonen dat hij '*Jedid-Jah*', de geliefde van *Jahweh*, is gebleven (*2 Sam.* 12:25):

1. Salomo is een beeld van de Messias in Zijn vrederijk. Daarom is het ondenkbaar dat hij uiteindelijk toch verworpen zou zijn.
2. We zien ook dat het afsluitende commentaar op zijn leven over zijn wijsheid gaat, niet over zijn afwijking (*1 Kon.* 11:41).
3. Verder wordt hij in één adem genoemd met zijn vader David als het gaat om de weg die beiden zijn gegaan (*2 Kron.* 11:17).
4. Ook zien we dat de geschiedschrijver van 2 Kronieken aan de zonden van Salomo voorbijgaat, wat niet juist zou zijn geweest als die niet vergeven zouden zijn.

Nog een argument is dat het ontstaan van het boek *Prediker* alleen te verklaren is als we in Salomo een man aan het woord horen die is teruggekeerd bij God. Hij heeft na zijn najagen van wind zijn wijsheid van God teruggekregen. In wat hij in *Prediker* 7 zegt (*Pred.* 7:26), lijkt hij zijn verkeerde weg te belijden. Alles spreekt er dan ook voor dat het boek is ontstaan nadat de schrijver weer zijn enige en volle voldoening in God heeft teruggevonden.

Het is denkbaar dat hij door zijn slechte voorbeeld anderen op het slechte pad heeft gebracht. Ook en juist hen wil hij leren. Nu hij tot bekering is gekomen, wil hij anderen voor deze rampzalige weg waarschuwen. Iemand die van een dwaalweg is teruggekeerd, zal ernaar verlangen anderen voor het gaan van een dwaalweg te waarschuwen (*Ps.* 51:14-15; *Luk.* 22:32).

Het thema van het boek is wijsheid. Het woord 'wijsheid' of 'wijze' komt bijna vijftig keer voor. Dit is geen aangeboren wijsheid, maar door ervaring opgedane en verkregen wijsheid; we kunnen ook zeggen dat het over een wijsheid gaat die door schade en schande opgedaan en verkregen is. Het betreft de wijsheid om zich verstandig te gedragen in

dit leven (Pred. 7:12). De oudere onderwijst de jongere op grond van zijn ervaring. Hij deelt zijn verworven ervaringen mee aan de jongeren.

Het boek *Spreuken* is ook een wijsheidsboek. In dat boek gaat het om de wijsheid die wij nodig hebben om onze weg tot het einde toe veilig te kunnen gaan. *Spreuken* leidt de mens in het licht van de vreze Gods, om daarin te blijven. *Prediker* leidt de mens rond in de duisternis van de wereld zonder God, maar toont ook lichtpunten, die des te helderder stralen naarmate de duisternis groter wordt. We kunnen misschien zeggen dat *Prediker* de inleiding op *Spreuken* is ofwel dat *Spreuken* begint waar *Prediker* ophoudt.

Het boek kan het best worden samengevat met de woorden die de Heer Jezus spreekt tot de Samaritaanse vrouw die bij de bron van Sichar water komt putten: *'Wie van dit water drinkt, zal weer dorst hebben'* (Joh. 4:13). De bron van Sichar is een beeld van een dorre, misleidende wereld waar geen blijvend geluk gevonden wordt. In die wereld worden we door de Prediker rondgeleid. Het merendeel van de mensen lijkt op de arme Samaritaanse vrouw, voordat zij die gedenkwaardige ontmoeting met de Heer Jezus heeft. Zij houwen zichzelf bakken uit die geen water houden (Jer. 2:13), dat wil zeggen dat ze genoegdoening zoeken in de dingen van de wereld die nooit de genoegdoening geven die ze zoeken.

Het boek beschrijft allerlei pogingen om op aarde gelukkig te worden, maar altijd is het tevergeefs. Globaal genomen gaat het om vijf aspecten van het leven die worden uitgetoetst om te zien of het bezit daarvan blijvend geluk geeft: wijsheid, plezier, bezit, macht en vroomheid. Salomo onderzoekt deze dingen om te zien of het bezit van een van deze dingen het hart blijvend geluk en voortdurende voldoening geeft.

Het boek beschrijft allerlei pogingen om op aarde gelukkig te worden, maar altijd is het tevergeefs.

Het zijn geen zondige dingen. Het betreft het bezig zijn met dingen die God geeft om ervan te genieten en wat het resultaat van dat genot is. Het hart rijst daarbij echter niet uit boven de schepping en blijft daarom ongelukkig. Als het erom gaat de ware zin van het leven te vinden in wat de schepping aan genot biedt, is de teleurstelling groot. Steeds blijkt dat op alle dingen op aarde vanwege de tijdelijkheid ervan het etiket 'vluchtig' of 'zinloos' geplakt zit.

We zouden kunnen zeggen: het hart blijft steken in de zegen en komt niet uit bij de Bron van de zegen. Een duidelijk voorbeeld vinden we al in het begin van de Bijbel. God heeft tegen de mens gezegd dat hij niet mag eten van de boom van de kennis van goed en kwaad. Eva spreekt in haar antwoord aan de slang echter niet over de boom, maar over de vrucht van de boom. Dat geeft aan dat haar aandacht is verplaatst van de Bron van zegen naar wat haar als zegen voorgesteld wordt. En dan zijn we op het terrein van het onderzoek van de Prediker.

Christenen kunnen zich afvragen hoe de nadruk die in dit boek wordt gelegd op het gebruik en het genieten van het

leven in overeenstemming te brengen is met het gebod in het Nieuwe Testament om de wereld niet lief te hebben (1 Joh. 2:15). Het antwoord is dat de leraar – de Prediker – volledig instemt met de verklaring van Johannes: *'Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerte'* (1 Joh. 2:16-17). Er kan nauwelijks een betere verklaring van het hele thema van dit boek gegeven worden. De bevindingen van de Prediker die hij in dit boek neerlegt, bevestigen dat het leven in de wereld alleen betekenis heeft als de mens zich zijn Schepper herinnert (Pred. 12:1).

De Prediker stelt het leven waarin het om het eigen 'ik' draait tegenover het leven waarin het om God draait. Afwisselend komen we de twee klassen tegen waaruit de mensheid bestaat. De ene klasse bestaat uit de godvrezende mens (Pred. 3:14; 5:7; 7:18; 8:12-13; 12:13), de rechtvaardige (Pred. 3:17; 7:15-16,20; 8:14; 9:1-2), de goede (Pred. 9:2), en de wijze (Pred. 2:14; 4:13; 10:2).

De andere klasse bestaat uit de zondaars (Pred. 2:26; 7:26; 8:11; 9:2,18) en de goddelozen (Pred. 3:17; 7:15; 8:10,12-14; 9:2). Zondaars en goddelozen zijn de opzettelijke schurken. Er is ook vaak sprake van de dwaas, van dwazen en van dwaasheid (Pred. 2:14-16; 10:12-13). De dwaas is iemand die goddeloos en slecht is (Ps. 14:1; 53:2). Het is iemand die geen enkele moeite doet om de wil van God te ontdekken, omdat hij God volledig negeert en doet alsof Hij niet bestaat.

De Prediker toont zich een meester in het doorprikken van allerlei denkbeelden, zoals die over de waarde van kennis en wijsheid, het opgaan in plezier en genot, het belang van hard werken, het beheersen van je eigen leven en het streven naar recht en gerechtigheid. Hij weet waarover hij praat: hij heeft zich onder het volk begeven en is bij boeren en arbeiders langsggegaan, is in de huizen van rijken geweest, heeft plaatsen bezocht waar recht wordt gesproken en is aanwezig geweest op begrafenissen en bruiloften. Overal waar hij zijn gezicht heeft laten zien, heeft hij geluisterd naar wat er is gezegd en heeft hij zijn ogen goed de kost gegeven.

Zijn conclusie is dus niet gebaseerd op oppervlakkige waarneming. Hij trekt zijn conclusie na grondig onderzoek en diepe doordinking. Als hij na al zijn onderzoek als boodschap heeft dat alles vluchtig is, net zoals een ademtocht, dan weet hij wat hij zegt. Hij constateert dat er niets blijvend, niets duurzaam is. Alles is slechts beperkt houdbaar of heeft slechts een kortstondige uitwerking. Je kunt bijvoorbeeld wel streven naar gerechtigheid, maar je zult zien dat het recht op de straten blijft struikelen. Hij zegt niet dat hard werken zinloos is, maar dat al het zwoegen van de mens niets blijvends oplevert. Onze idealen zijn net als onze adem in de frisse morgenlucht: we zien even een mooi wolkje en daarna is het weg, opgelost en ongrijpbaar verdwenen.

Zie volgende pagina voor de indeling van het boek Prediker.

Indeling van het boek Prediker

I. De zinloosheid van de natuur, de wijsheid en de rijkdom (Prediker 1:1-2:23)

1. Het thema: Alles is frustratie (Prediker 1:1-3)
2. De frustratie in de natuur en de geschiedenis (Prediker 1:4-11)
3. De frustratie van wijsheid (Prediker 1:12-18)
4. De frustratie van onbegrensde rijkdom (Prediker 2:1-11)
5. De uiteindelijke frustratie: de dood (Prediker 2:12-23)

II. De goddelijke orde van het leven (Prediker 2:24-3:22)

1. Dagelijks leven om van te genieten (Prediker 2:24-26)
2. Gods plan voor het leven (Prediker 3:1-8)
3. De delen en het geheel (Prediker 3:9-15)
4. De gevolgen van de sterfelijkheid (Prediker 3:16-22)

III. De frustratie van de politiek (Prediker 4:1-16)

IV. De frustratie van het leven (Prediker 5:1-7:29)

1. Stil voor God (Prediker 5:1-7)
2. Geld en de dood (Prediker 5:8-20)
3. Het onvervulde leven (Prediker 6:1-9)
4. Wat is goed? (Prediker 6:10-12)
5. Praktische adviezen voor het dagelijks leven (Prediker 7:1-14)
6. Matigheid aanbevolen (Prediker 7:15-22)
7. Slechte relaties (Prediker 7:23-29)

V. Het leven met het oog op de dood (Prediker 8:1-9:18)

1. De onvermijdelijkheid van de dood (Prediker 8:1-14)
2. Leven om van te genieten (Prediker 8:15-9:10)
3. Onzekerheid en onrechtvaardigheid (Prediker 9:11-18)

VI. Spreuken (Prediker 10:1-20)

1. Wijze relaties (Prediker 10:1-7)
2. Wijze planning (Prediker 10:8-11)
3. Wijze taal en gedachten (Prediker 10:12-20)

VII. Wijsheid voor de toekomst en het heden (Prediker 11:1-10)

1. De onzekere toekomst en het huidige gedrag (Prediker 11:1-6)
2. De zekere toekomst en het huidige gedrag (Prediker 11:7-10)

VIII. De frustratie van de ouderdom (Prediker 12:1-8)

IX. Epiloog (Prediker 12:9-14)

1. De geloofwaardigheid van de auteur (Prediker 12:9-12)
2. De slotsom van de zaak (Prediker 12:13-14)

FILIPPENZEN 3

ZES SLEUTELS VOOR INNERLIJKE VERANDERING

1. Pas op voor valse, vleselijke godsdienst (vs. 2);
2. Vertrouw niet langer op het eigen ik en op natuurlijke voorrechten (vs. 3-6);
3. Houd voor ogen waaruit onze geestelijke rijkdom bestaat (vs. 7-9);
4. Leer Christus beter kennen en liefhebben (vs. 10-11);
5. Jaag Hem na en ook de hemelse roeping (vs. 12-16);
6. Zoek niet de aardse dingen, maar verwacht Hem uit de hemel (vs. 17-21).